

MD-223

May-2025

M.Com., Sem.-II**EA/EE-410 : Financial Accounting & Auditing-1****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો :

14

(A) મિશા લિ. દ્વારા નીચેની માહિતી પૂરી પાડવામાં આવેલી છે. ઉછીનાં લીધેલાં નાણાંની પડતર ગણો :

- (i) કુલ પ્રોજેક્ટ ખર્ચ ₹ 8 કરોડ છે. ₹ 4 કરોડ 10%ના ડિબેન્યર જે પાંચ વર્ષમાં ચૂકવવાપાત્ર છે તે બહાર પાડેલ છે, ₹ 2 કરોડ IFCIની લોન દ્વારા 12% વાર્ષિક વ્યાજે લીધેલ છે અને બાકીના ₹ 2 કરોડ IDBIની લોન દ્વારા વાર્ષિક 11% વ્યાજે લીધેલ છે. બંને લોન 5 વર્ષ પછી પરત કરવાપાત્ર છે.
- (ii) ડિબેન્યર બહાર પાડવાનો ખર્ચ ₹ 6,00,000 છે.
- (iii) બંને લોન માટેનો સર્વિસ ચાર્જ કુલ ₹ 5,00,000 છે.
- (iv) ડિબેન્યર 5% પ્રીમિયમથી ચૂકવવાપાત્ર છે.

(B) નીચેની માહિતી પરથી તૈયારમાલના સ્ટોકની કિલો દીઠ પડતર તેમજ તૈયારમાલના સ્ટોકની કુલ પડતરની ગણતરી કરો. તૈયારમાલના સ્ટોકમાં નીચે મુજબ ખર્ચ સમાયેલો છે :

માલસામાન ખર્ચ	કિલો દીઠ ₹ 400
પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ	કિલો દીઠ ₹ 100
ઉત્પાદન ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	કિલો દીઠ ₹ 30

વાર્ષિક 2 લાખ કિલોગ્રામની સામાન્ય ઉત્પાદન ક્ષમતાએ ઉત્પાદનના સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ ₹ 40,00,000 છે. વર્ષને અંતે 4000 કિલોનો તૈયારમાલનો સ્ટોક હતો.

(C) ભારતીય હિસાબી ધોરણ-18 : “ઉપજનું સંપાદન” વિશે નોંધ લખો.

(D) નાણાંકીય અને બિનનાણાંકીય ગ્રાન્ટ સમજાવો.

2. ગૌરાંગ લિ.નું તા. 31મી માર્ચ, 2025ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષનું નફા-નુકસાનનું પત્રક નીચે મુજબ છે :

14

વિગત	(₹)	(₹)
કાયો નફો		15,37,000
અન્ય આવકો :		
મકાન વેચતાં નફો		
(મકાનની મૂળ કિંમત ₹ 2,50,000, કુલ ઘસારો ₹ 50,000 અને વેચાણ કિંમત ₹ 3,00,000)		1,00,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ		80,000
ડિવિડન્ડ (મૂળ સ્થાને કર કપાત ₹ 25,000)		1,50,000
		18,67,000
બાદ :		
પગાર અને બોનસ	2,50,000	
વહીવટી અને વેચાણ ખર્ચા	1,20,000	
ડિબેન્ટર વ્યાજ	60,000	
માન્ય સંસ્થાને દાન	50,000	
રોકાણ વેચાણની ખોટ	25,000	
ઘાલખાધ અનામત	32,000	
વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચા (નવી લેબોરેટરીની સ્થાપના)	80,000	
મશીનરી વેચાણની ખોટ	20,000	
ઘસારો	1,20,000	
ડિરેક્ટર ફી	25,000	
સમારકામ અને નિભાવ ખર્ચ	40,000	
કરવેરાની જોગવાઈ	3,50,000	
ડિબેન્ટર નિર્ગમન ખર્ચ માંડી વાળ્યો	25,000	
ડેવલપમેન્ટ રિબેટ રિઝર્વ	35,000	12,32,000
ચોખ્ખો નફો		6,35,000

વધારાની માહિતી :

- (1) ઘાલખાધ અનામત ખાતે માંડી વાળેલ ઘાલખાધ ₹ 12,000 છે.
- (2) પગાર અને બોનસની રકમમાં ગઈ સાલના બાકી ₹ 30,000 અને એક કર્મચારીને એક્સ-ગ્રેશિયા (Ex-gratia) વળતરના ચૂકવેલા ₹ 15,000 સમાયેલા છે.
- (3) કંપનીધારા મુજબ, મળવાપાત્ર ઘસારો ₹ 1,00,000 છે.
- (4) સમારકામ અને નિભાવ ખર્ચમાં ₹ 25,000 મકાન બાંધકામના સમાયેલા છે.

ઉપરની માહિતીને આધારે, મેનેજરને તેમનું કમિશન બાદ કર્યા પછીના ચોખ્ખા નફાના 5% લેખે ચૂકવવાપાત્ર કમિશનની ગણતરી કરો.

અથવા

2. (A) આંતરિક ઓડિટ પદ્ધતિના મૂલ્યાંકન અંગે નોંધ લખો. 7
- (B) કંપની ધારા, 2013 મુજબનું કાલ્પનિક આંકડાઓ સાથેનું કંપનીનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. 7

3. નિયતિ પોતાનો માલ જે પાત્રોમાં વેચે છે તેની કિંમત ગ્રાહક ખાતે ₹ 22 લેખે ઉધારે છે. જો આ પાત્રો એક માસમાં પરત કરવામાં આવે તો ગ્રાહકોને ₹ 18 લેખે જમા આપવામાં આવે છે. હિસાબોના હેતુ માટે વર્ષને અંતે બધો આખર સ્ટોક જે કારખાનામાં હોય કે ગ્રાહકો પાસે હોય, તે ₹ 14 લેખે આંકવામાં આવે છે. પરંતુ જે નવા પાત્રો હોય તે ખરીદ કિંમતે એટલે કે ₹ 15 લેખે આંકવાનો છે. તારીખ 31મી માર્ચ, 2025ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ માટે નીચેની માહિતી મળી શકે છે : 14

	(₹)
ગ્રાહકો પાસે રહેલ પાત્રોની સંખ્યા (1-4-24)	27,200
હાથ પર રહેલ પાત્રોની સંખ્યા (31-3-25)	34,600
ગ્રાહકોને મોકલેલ પાત્રો	42,000
ગ્રાહકોએ પરત કરેલ પાત્રો	13,600
આગથી નાશ પામેલ પાત્રો	800
ભંગાર તરીકે વેચી દીધેલ પાત્રો (ઊપજ ₹ 1,200)	200
હાથ પર રહેલ પાત્રોની સંખ્યા (1-4-24)	20,000
ગ્રાહકો પાસે પાત્રોની સંખ્યા (31-3-25)	18,400

પરત થયેલ પાત્રો અંગેનો સમારકામ ખર્ચ ₹ 400 થયો હતો.

ઉપરની માહિતી પરથી પાત્રોનું વેપાર ખાતું તથા પાત્રોની જોગવાઈનું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

3. ઉપરની માહિતી પરથી પાત્રોનું સ્ટોક ખાતું તથા પાત્રોનું વેપાર ખાતું તૈયાર કરો. 14

4. નીચે મૂળ કિંમત પર 25% નફો ચઢાવીને ભાડા-ખરીદ પદ્ધતિથી માલનું વેચાણ કરે છે. નીચેની વિગતો પરથી ખૂટતી વિગતો શોધી, તૈયાર કરો :

14

- (1) દુકાનના સ્ટોકનું ખાતું
- (2) ભાડા-ખરીદ સ્ટોકનું ખાતું
- (3) ભાડા-ખરીદ દેવાદારોનું ખાતું
- (4) ભાડા-ખરીદ વેપાર ખાતું

(₹)

તા. 1-4-2024ની બાકીઓ :

દુકાનમાં સ્ટોક (પડતર કિંમતે)	75,000
ભાડા-ખરીદ સ્ટોક	80,000

વર્ષ દરમિયાનના વ્યવહારો :

ગ્રાહકો પાસેથી મળેલ રોકડ	5,00,000
વર્ષ દરમિયાન ખરીદી	3,25,000
પરત લીધેલ માલ	10,000

(બાકી હપતા ₹ 30,000)

તા. 31-3-2025ની બાકીઓ :

દુકાનમાં સ્ટોક (પડતર કિંમતે)	1,00,000
ભાડા-ખરીદના દેવાદારો	50,000
ભાડા-ખરીદ સ્ટોક	60,000

અથવા

4. (A) નાણાંકીય ભાડાપટ્ટા અને કામગારી ભાડાપટ્ટા વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7
- (B) ભાડાપટ્ટાના પ્રકારો સમજાવો. 7

5. આપેલા વિકલ્પોમાંથી સૌથી શ્રેષ્ઠ વિકલ્પની પસંદગી કરો : (ગમે તે સાત)

14

- (1) ભારતીય હિસાબી ધોરણ-23 (Ind. AS-23)નું શીર્ષક કયું છે ?
- (a) ઈન્વેન્ટરીનું મૂલ્યાંકન (b) નાણાં ઉછીના લેવાની પડતર
- (c) ઊપજનું સંપાદન (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (2) જ્યારે સરકાર દ્વારા રાહતના દરે જમીન પૂરી પાડવામાં આવે ત્યારે તે _____ નામે ઓળખાય છે.
- (a) નાણાંકીય ગ્રાન્ટ (b) બિન-નાણાંકીય ગ્રાન્ટ
- (c) દાન (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (3) ભારતીય હિસાબી ધોરણ-2 (Ind. AS-2)નું શીર્ષક કયું છે ?
- (a) ઈન્વેન્ટરીનું મૂલ્યાંકન (b) સરકારી ગ્રાન્ટ
- (c) નાણાં ઉછીના લેવાની પડતર (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (4) નીચેના પૈકી કયું અનામત નથી ?
- (a) ધાલખાધ અનામત (b) સામાન્ય અનામત
- (c) મૂડી અનામત (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (5) સંચાલકીય મહેનતાણાના નફાની ગણતરી કરતી વખતે નીચેના પૈકી કયો ખર્ચ બાદ મળી શકે ?
- (a) કરવેરાની જોગવાઈ (b) ધાલખાધ અનામત
- (c) ઘસારો (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (6) નીચેના પૈકી કયો દર કંપનીધારા મુજબ સંચાલકીય મહેનતાણાનો મહત્તમ દર છે ?
- (a) 5% (b) 10%
- (c) 11% (d) આ પૈકી કોઈ નહિ
- (7) વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકોએ પરત કરેલા પાત્રો _____ દર્શાવાશે.
- (a) પાત્રોના જોગવાઈ ખાતાની ઉધાર બાજુ
- (b) પાત્રોના વેપાર ખાતાની જમા બાજુ
- (c) પાત્રોના જોગવાઈ ખાતાની જમા બાજુ
- (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

(8) વર્ષની શરૂઆતમાં ગ્રાહકો પાસેના પાત્રો 40,000, વર્ષ દરમિયાન ગ્રાહકોને મોકલેલા પાત્રો 1,00,000, ગ્રાહકોએ પરત કરેલ પાત્રો 56,000, વર્ષને અંતે ગ્રાહકો પાસે 60,000 પાત્રો છે. ગ્રાહકોએ રાખી લીધેલ પાત્રોની સંખ્યા _____ હશે.

- (a) 84,000 (b) 80,000
(c) 24,000 (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

(9) પાત્રોના જોગવાઈ ખાતામાં તમામ નોંધો _____ કરવામાં આવે છે.

- (a) ચાર્જ કરવાની કિંમતે (b) ખરીદ કિંમતે
(c) પરત કિંમતે (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

(10) એક કંપનીના ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે :

(₹)

દુકાનનો શરૂઆતનો સ્ટોક	70,000
વર્ષ દરમિયાન ખરીદી	4,10,000
દુકાનનો આખર સ્ટોક	1,20,000

ભાડે-ખરીદ કિંમત પર $33\frac{1}{3}\%$ નફો મળે એ રીતે માલ વેચવામાં આવે છે.

ભાડે-ખરીદથી મોકલેલ માલની ભાડે-ખરીદ કિંમત _____ હશે.

- (a) ₹ 5,40,000 (b) ₹ 4,80,000
(c) ₹ 4,50,000 (d) આ પૈકી કોઈ નહિ

(11) જ્યારે ભાડે-ખરીદથી વેચેલ માલ પરત લેવામાં આવે ત્યારે, ભાડે-ખરીદ વેપાર ખાતું _____

- (a) બાકી હપતાની રકમથી જમા થશે.
(b) અંદાજિત કિંમત કે પડતર કિંમતે જમા થશે.
(c) બાકી હપતાની રકમથી ઉધારાશે.
(d) આ પૈકી કોઈ નહિ

(12) ભાડે-ખરીદ કિંમતના સંદર્ભમાં કયું વિધાન સાચું છે ?

- (a) ભાડે-ખરીદ કિંમત = રોકડ કિંમત – વ્યાજ
(b) ભાડે-ખરીદ કિંમત = વ્યાજ + ઘસારો
(c) ભાડે-ખરીદ કિંમત = રોકડ કિંમત – ઘસારો
(d) આ પૈકી કોઈ નહિ

MD-223

May-2025

M.Com., Sem.-II**EA/EE-410 : Financial Accounting & Auditing-1****Time : 2:30 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. Answer any **two** from the following : **14**
- (A) Misha Ltd. provides the following information. Calculate borrowing cost :
- (i) Total project cost is ₹ 8 crore, ₹ 4 crore is financed by 10% debentures repayable in 5 years, ₹ 2 crore by IFCI at 12% per annum and balance of ₹ 2 crore by IDBI loan at 11% interest. Both loans are repayable after 5 years.
- (ii) The cost of issue of debentures are ₹ 6,00,000.
- (iii) The service charges for both loans are ₹ 5,00,000.
- (iv) Debentures are repayable at 5% premium.
- (B) From the following information, calculate cost per kg. of finished goods and total cost of finished goods stock. Finished goods consisted of :
Material cost	₹ 400 per kg.
Direct labour cost	₹ 100 per kg.
Variable production overheads	₹ 30 per kg.
- Fixed production overheads for the year on normal production capacity of two lakhs kgs. is ₹ 40,00,000. 4000 kgs. of finished goods are in stock at the year end.
- (C) Write a note on Indian Accounting Standard-18 : "Revenue Recognition".
- (D) Explain Monetary and Non-Monetary grants.

2. The following is the statement of Profit and Loss Account of Gaurang Ltd. for the year ended 31st March, 2025 :

14

Particulars	(₹)	(₹)
Gross Profit		15,37,000
Other Incomes :		
Profit on sale of Building (Cost price of Building is ₹ 2,50,000, Total Depreciation ₹ 50,000 and Selling price is ₹ 3,00,000)		1,00,000
Security Premium		80,000
Dividend (Tax deducted at source ₹ 25,000)		1,50,000
		18,67,000
Less :		
Salary and Bonus	2,50,000	
Administrative and Selling expenses	1,20,000	
Debenture Interest	60,000	
Donation to recognised institution	50,000	
Loss on sale of investments	25,000	
Bad Debt Reserve	32,000	
Scientific Research Expenses (New Laboratory Set-up)	80,000	
Loss on sale of machinery	20,000	
Depreciation	1,20,000	
Director Fees	25,000	
Repairs and Maintenance Expenses	40,000	
Provision for Tax	3,50,000	
Debenture issue expenses written-off	25,000	
Development Rebate Reserve	35,000	12,32,000
Net Profit		6,35,000

Additional Information :

- (1) Bad debts written-off against the bad debt reserve is ₹ 12,000.
- (2) The amount of salary and bonus, includes ₹ 30,000 as previous year's balance and ₹ 15,000 as amount paid to an employee for ex-gratia compensation.
- (3) As per Companies Act, allowable depreciation is ₹ 1,00,000.
- (4) Repairs and maintenance expenses, includes ₹ 25,000 for building construction.

From the above information, calculate the commission payable to the manager at 5% on net profit after charging such commission.

OR

2. (A) Write a note on evaluation of Internal Audit System. 7
- (B) Prepare a Balance Sheet of a company with imaginary figures as per Companies Act, 2013. 7
3. Niyati sells her products in containers charging them out at ₹ 22 each in customer's account. Customers are credited by ₹ 18 each if the containers are returned within one month. For accounting purpose at the end of year all stock with customers and in factory are valued at ₹ 14 each, except those representing new ones which are valued at their purchase price, which is ₹ 15. The following particulars are available for the year ending on 31st March, 2025 : 14

	Nos.
Containers with customers (1-4-24)	27,200
Containers on hand (31-3-25)	34,600
Containers sent out to customers	42,000
Containers returned by customers	13,600
Containers destroyed by fire	800
Containers sold as scrap (Realised ₹ 1,200)	200
Containers on hand (1-4-24)	20,000
Containers with customers (31-3-25)	18,400

Repair expenses paid on containers returned amounted to ₹ 400.

From the above information, prepare Containers' Trading Account and Containers' Provision Account.

OR

3. From the above information, prepare Containers' Stock Account and Containers' Trading Account. 14

4. Niraj sells goods on Hire-Purchase method by adding 25% profit on cost. From the following information, find out missing figures and prepare : 14

- (1) Shop Stock Account
- (2) Hire-Purchase Stock Account
- (3) Hire-Purchase Debtors Account
- (4) Hire-Purchase Trading Account

(₹)

Balances as on 1-4-2024 :

Stock in Shop (at cost price)	75,000
Hire-Purchase Stock	80,000

Transactions during the year :

Cash received from customers	5,00,000
Purchases during the year	3,25,000
Goods repossessed	10,000
(Instalment due ₹ 30,000)	

Balances as on 31-3-2025 :

Stock in Shop (at cost price)	1,00,000
Hire-Purchase Debtors	50,000
Hire-Purchase Stock	60,000

OR

4. (A) Explain the difference between Financial Lease and Operating Lease. 7
- (B) Explain the types of lease. 7
5. Select the most appropriate answer from the alternatives given : (Any **seven**) 14
- (1) What is the title of Indian Accounting Standard-23 ?
 - (a) Inventory Valuation
 - (b) Borrowing Costs
 - (c) Revenue Recognition
 - (d) None of these

- (2) When land is provided by Government at concessional rate, it is known as _____.
- (a) Monetary Grants (b) Non-Monetary Grants
(c) Donation (d) None of these
- (3) What is the title of Indian Accounting Standard-2 ?
- (a) Inventory Valuation (b) Government Grant
(c) Borrowing Costs (d) None of these
- (4) Which of the following is not a Reserve ?
- (a) Bad Debt Reserve (b) General Reserve
(c) Capital Reserve (d) None of these
- (5) Which of the following expenses is admissible for deduction while calculating profit for managerial remuneration ?
- (a) Provision for Taxation (b) Bad debt Reserve
(c) Depreciation (d) None of these
- (6) Which of the following rate is the maximum managerial remuneration rate as per Companies Act ?
- (a) 5% (b) 10%
(c) 11% (d) None of these
- (7) Containers returned by customers during the year are to be shown on _____.
- (a) Debit side of Containers' Provision Account
(b) Credit side of Containers' Trading Account
(c) Credit side of Containers' Provision Account
(d) None of these
- (8) Containers with customers at the beginning of the year 40,000, Containers sent to customers during the year 1,00,000, Containers returned by the customers 56,000, Containers with customers at the end of the year is 60,000. Containers retained by customers would be
- (a) 84,000 (b) 80,000
(c) 24,000 (d) None of these

- (9) All entries in Containers' Provision Account are made at _____.
- (a) Charging out price (b) Purchase price
(c) Returnable price (d) None of these

- (10) The following information is taken from the books of a company :

(₹)

Opening Stock at Shop 70,000

Purchase during the year 4,10,000

Closing Stock at Shop 1,20,000

Goods are sold so as to make a profit of $33\frac{1}{3}$ % on hire-purchase price.

Amount of hire-purchase price of goods sent on hire-purchase would be _____.

- (a) ₹ 5,40,000 (b) ₹ 4,80,000
(c) ₹ 4,50,000 (d) None of these
- (11) When goods sold on hire-purchase are repossessed, Hire-purchase Trading Account is _____.
- (a) credited with unpaid instalment
(b) credited with estimated price or cost price
(c) debited with unpaid instalment
(d) None of these
- (12) Which of the following statement is correct with respect to hire-purchase price ?
- (a) Hire-purchase price = Cash price – Interest
(b) Hire-purchase price = Interest + Depreciation
(c) Hire-purchase price = Cash price – Depreciation
(d) None of these
